

MLDC-TE-SYJC-/20112018/330-500/BK-50

- Q.1. Write one word/term/phrase to substitute each of the following statements : 05
1. Assets which are held in the business for a long period of time.
 2. Debit balance of an insolvent partner's capital account.
 3. All such receipts which are non-recurring in nature & not forming a part of regular Flow of income of a concern.
 4. Officer appointed by Central Government for noting of dishonor of Bill of Exchange.
 5. The system of accounting which is not scientific.

- Q.2. Give journal entries in the books of Giridhar : 10
- Sudhir owed Rs.48,000/- to Giridhar, hence accepted a bill drawn on him by Giridhar at 3 months on 12th March 2017. On the same date Giridhar endorsed it to murlidhar.

On 12th June 2017 Sudhir requested Giridhar for the renewal of the bill. Giridhar agreed on the condition that sudhir should pay half the amount due immediately by cheque and should accept a bill for the balance alongwith interest @ 10% p.a. for 2 months.

These arrangements were carried through. On the same date Giridhar sent the bill to the bank for collection. On due date the new bill was honoured & bank charges debited were Rs.100/-.

- Q.3. Mr. Nandesh keeps his books on Single Entry System and disclosed the following information of the business. 08

Particulars	1-4-17	31-3-18
Investments	-	60,000
Bills payable	-	36,000
Creditors	1,05,000	1,38,000
Furniture	30,000	30,000
Debtors	1,20,000	1,80,000
Stock in Trade	60,000	75,000
Cash at Bank	72,000	1,08,000

1. Mr. Nandesh has withdrawn Rs.6,000/- & goods worth Rs.1,400/- for personal use.
2. Mr. Nandesh sold his personal asset for Rs.14,000/- & brought the proceeds into his business.
3. Furniture is to be depreciated by 10% p.a.
4. Provide R.D.D. @ 5% on Debtors.

Prepare opening & Closing statement of Affairs & Statement of Profit & Loss for the Year ended 31st March, 2018.

- Q.4. The following is the Receipt & Payment A/c. of Senior Citizen's Association for the year ended 31/03/2018

12

Receipts & Payment A/c. for the year ended 31/3/18

Receipts	Rs.	Payment	Rs.
To balance b/d	11,000	By Postage	10,000
To Subscriptions		By Stationery purchase	20,000
2016-17 4,000		By Fixed deposit	50,000
2017-18 80,000		By Picnic expenses	5,000
2018-19 <u>6,000</u>	90,000	By Salary	15,000
To Entrance fees	4,000	By Insurance	15,000
To Donation	20,000	By Sundry expenses	10,000
To Legacies	40,000	By Furniture	60,000
To interest on deposits	30,000	By Balance c/d	15,000
To picnic receipts	5,000		
	2,00,000		2,00,000

Adjustment

1. Outstanding picnic receipts Rs.4,000/-
2. Furniture was purchased on 1.10.2017 & to be depreciated at 10% p.a.
3. Outstanding subscription for current year Rs.8,000/-
4. Stock of stationery on 1/4/2017 is Rs.1,000/- & on 31/3/2018 Rs.1,500/- respectively.
5. Legacies are to be capitalized
6. 50% of donation are to be capitalized.
7. 40% of the entrance fees are to be capitalized.
8. Capital fund Rs.16,000/-.

- Q.5. Ram & Sham are sharing profits & losses in equal ratio.
Prepare Trading & Profit & Loss A/c. for the year ended 31/03/2018 & Balance Sheet as on 31/3/2018

15

Trial Balance as on 31.3.2018

Debits balances	Rs.	Credit Balances	Rs.
Purchase	2,70,000	<u>Capital A/c.</u>	
Sales Return	5,000	Ram	2,00,000
Manufacturing expenses	21,500	Sham	2,00,000
Opening stock	30,000	Sales	5,60,000
Impoty duty	4,500	Purchase return	3,000
Plant & Machinery	1,50,000	Creditors	65,000
Land & building	2,00,000	Dscount	4,500
Furniture	50,000	Reserve for doubtful debts	11,000
Freight	7,000		
Debtors	1,10,000		
Discount	3,500		
Bad debts	2,000		
Administration expenses	25,000		
10% Government bonds (purchased on 1/1/2018)	1,00,000		
Wages and salary	10,000		
Cash in hand	2,500		
Cash at bank	22,500		
Selling expenses	30,000		
	10,42,500		

Adjustments :

1. Closing Stock is valued at Rs.40,000/-.
2. Goods of Rs.6,000/- taken over by Ram for personal use.
3. Outstanding audit fees Rs.10,000/-
4. Write off Bad debts Rs.2,000 & provide RDD at 5% on debtors.
5. Depreciate land & building at 10% p.a.

MLDC-TE-SYJC-/27112018/330-500/ECO-50

Q.1.A. Fill in the blanks with appropriate alternatives given in the brackets :

04

1. The credit for the development of micro economics approach goes to _____.
(Marshall, Keynes, Pigou, Malthus)
2. In the long run Supply is _____.
(elastic, inelastic, Zero, infinity)
3. _____ economics can study the problem of Economic growth.
(Micro, Macro, Static, Dynamic)
4. Labour is the most _____ factor of production.
(expensive, active, passive, useless)

B. Match the pair :

03

Group 'A'	Group 'B'
1. Non-insurable risk	a. Cartel
2. Railway	b. Public monopoly
3. Joint-monopoly	c. Risk
	d. Inelastic
	e. Uncertainty

C. State whether the given statements are True or False :

03

1. A relatively Elastic demand curve has a Steeper Slope.
2. Exceptional demand curve has negative slope.
3. Capital is a natural factor of production.

Q.2.A. Define or explain the concepts (any two)

04

1. Cardinal measurement
2. Increase in demand
3. Perfectly in elastic supply
4. Capital

B. Give reasons : (any three)

06

1. Single price prevails in perfect competition.
2. Raw material is considered as a variable capital.
3. Assumptions of micro economics are unrealistic.
4. Utility is the basis of demand
5. Stock can exceed supply.
6. Macro-economics is known as 'Income Theory'

Q.3.A. Distinguish between (any two)

04

1. Micro economics & Macro economics
2. Demand Curve & Supply Curve
3. Pure Competition & Perfect Competition
4. Fixed Capital & Variable Capital

B. Write notes on the following (any two)

06

1. The law of Equi-marginal utility
2. Giffen's Goods
3. General equilibrium
4. Features of Capital

Q.4. Do you agree with following statements (Give reasons) **(any three)**

12

1. Macro economics is individualistic
2. All risks are insurable
3. There is no exception to the law of supply.
4. Price discrimination is possible under monopoly.
5. Substitutes have positive cross elasticity.
6. The study of micro economics is not important.

Q.5. Answer in detail : **(any one)**

08

1. What is 'market' ? Explain types of markets.
2. What are the types of elasticity & Explain types of price elasticity of demand.

Read the first activity, read the extract and then do all the activities :

12

Q.1.A) Read the following statements and write down two statements that explain the theme of the extract. 02

- (i) Humorous presentation of a comparative study of early birds and early risers.
- (ii) An attempt to bring out the merits of early rising and demerits of getting up late.
- (iii) An opportunity to make fun of the writers late-risers relatives.
- (iv) To present the excuses of the late-risers and their justifications.

Some people can just never wake up early. They munch their breakfast on the way to work. They have excuses ready when they reach office late. They miss trains on a regular basis. They have never seen a sunrise or met the milkman.

Until a loved one turned over a new leaf recently, she was one such late riser. Try as she might, she couldn't help pressing the snooze button a hundred times before she finally got up. She felt terrible about this tendency but there was nothing she could do about it. Come morning, she would just not be able to shrug off the desire to sleep a while more. Only when divine intervention answered her prayers recently was she able to join the early birds' club.

Another relative has no plans of joining this league though. She is rather unabashed about waking up past noon on a daily basis. To be fair, her husband is a media personality who typically arrives home from work past midnight. That does indeed give them sufficient justification to stay longer in slumber land each morning. This practice does lead to certain oddities though. He goes for his 'morning' walk at 1 p.m., heatwaves and appalled onlookers notwithstanding. They once returned from a night out only to meet the neighbour's son who was off on an early morning jog !

Early risers clearly have the edge in life. By the time most of us wake up, they've been through their morning rituals, enjoyed their walk, had their tea and read the daily news. They're also likely to have made long distance calls before dawn to those similarly inclined. Thus, by the time the sun warms up they're likely to have discussed all varieties of 'men, matters, and affairs' with a dozen people.

A.2. Complete the following sentence :

02

The oddities in the life of the writer's relative are

- i) _____
- ii) _____

A.3. "By the time most of us wake up, they've been through their morning rituals, enjoyed their walk and read the daily news. Thus, by the time the sun warms up, they're likely to have discussed all varieties of "men, matters and affairs" with a dozen people. 02

These sentences "imply that
(Complete it in 50 words)

A4. Vocabulary

Pick up four compound words from the extract.

02

A5. State whether you are an early riser or a late riser. Justify your answer in about 50 words. 02

A.6. Grammar : do as directed -

02

- i) She would just not be able to shrug off the desire to sleep a while more.
(Rewrite removing "be able to")
- ii) She felt terrible about this tendency but there was nothing she could do about it.
(Rewrite as simple sentence)

Q.1.B. Do as directed :

03

1. I have no advice that I can offer you.
(Rewrite using infinitive)
2. We feel pain when we are pricked ?
(Rewrite as a rhetorical question)
3. He said, "Ah me ! What a mistake it was !"
(Rewrite changing into indirect speech)

Q.2. Read the first activity, read the extract and do all the activities.

12

A1. Complete the following statement by choosing two correct reasons from the options given below :

02

Social media should be used thought-fully since _____ and _____.

- (i) more and more people can resend the information.
- (ii) it can create unnecessary confusion.
- (iii) the information is widespread
- (iv) the problem is escalated.

Needless pain and anguish could be avoided if social media, including smses, blogs and Twitter are used responsibly. Twitter.com is a microblogging site that allows users to send updates (or "tweets") as they are called; text-based posts that are up to 140 characters long) via sms and instant messaging.

In recent time, irresponsible and even misleading updates have had near-catastrophe repercussion. More so, during a crisis.

Of course, there is no doubt about, say, Twitter's contribution during the Mumbai siege. It provided huge amount of information at lightning speed a confusing and rapidly changing series of unfortunate events. In some cases, Twitter was faster than television and internet on the updates. The tweets also offered practical help by connecting blood banks, helping people reach their loved ones and constantly updated the casualties' list.

But, apparently, a few individuals used social media to spread confusion. Many are especially fond of redistributing new and interesting tidbits posted on Twitter or sent by sms. Unfortunately this is done without much thought. It is therefore, a good idea to contemplate before pressing the "send" button.

If a post or sms doesn't cite a source, make sure to ask for one. If your source request gets no response or a vague one at best, don't pass it on.

But if you think the information is time-sensitive and possibly crucial, take care to say it's an unconfirmed report. Tagging this bit could save undue panic.

A2. Give reasons :

02

Twitter was useful during the Mumbai siege because

- (i) _____
- (ii) _____

A3. State if the following statements are true or false.

02

- (i) Twitters are always harmful.
- (ii) During Mumbai siege social media had both positive and negative effects.
- (iii) Some people are fond of resending informations without confirming the truth.
- (iv) A crucial information passed on without thinking pros and cons of it.

- A4. **Vocabulary** : 02
Find out from the extract, the synonyms of the following words.
- a) Think b) Consequence
c) disastrous d) blockade
- A5. Say whether you think twice before you press the 'send' button for Twitter/sms etc. 02
- A.6. **Grammar** :
Do as directed : 02
- (i) It is a good idea to contemplate before the 'send' button.
(Rewrite using modal auxiliary showing a 'request')
- (ii) Don't pass it on. (Change the voice and rewrite)
- 2.B. Write a summary of the above passage in about 6 or 7 sentences with the help of the 03
following points given. Add a suitable title.
- Effects of twitter – sensible use – harms caused by irresponsible sender – precautions taken.
- Q.3.A1 State the following statements as true or false : 08
1. The behaviour of mother towards the stranger was harsh. 02
 2. The mother was very polite to the daughter.
 3. Mother frowned at the daughter for standing beside her still.
 4. Mother realized her fault being indifferent towards the daughter.

Read the following extract & do the activity.

I ran into a stranger as he passed by
"Oh, excuse me please" was my reply.
He said, "Please excuse me too; wasn't even watching for you."
We were very polite this ~~stranger~~ and I.
We went on our way and we said good-bye.

But at home a different story is told.
How we treat or loved ones, young and old.
Later that day, cooking the evening meal,
My daughter stood beside me very still.
When I turned, nearly knocked her down.
"Move out of the way," I said with a frown.
She walked away, her little heart broken.
I didn't realize how harshly I'd spoken.

While I lay awake in bed,
God's still small voice came to me and said,
"While dealing with a stranger, common courtesy you use,
But the children you love, you seem to abuse."

- A2. How we treat our loved ones, young and old. The figure of speech in the line is 02
_____ because _____.
- A3. "We take our loved ones for granted." 02
State whether you agree with the statement. Justify your answer.

A4. Create a poetic dialogue of two lines between the mother and the daughter. 02

Q.4. Read the extract and do all the activities. 04

Russian troops had liberated the camp ! The gates swung open. Everyone was running, so I did too. Amazingly, all of my brothers had survived; I'm not sure how. But I knew that the girl with the apples had been the key to my survival. In a place where evil seemed triumphant, one person's goodness had saved my life, had given me hope in a place where there was none.

My mother had promised to send me an angel, and the angel had come.

Eventually I made my way to England where I was sponsored by a Jewish charity, put up in a hostel with other boys who had survived the Holocaust and trained in electronics. Then I came to America, where my bother Sam had already moved. I served in the U.S. Army during the Korean War, and returned to New York City after two years. By August 1957 I'd opened my own electronics repair shop. I was starting to settle in.

One day, my friend Sid who I knew from England called me. "I've got a date. She's got a Polish friend. Let's double date."

A blind date ? Nah, that wasn't for me.

But Sid kept pestering me, and a few days later we headed up to the Bronx to pick up his date and her friend Roma.

I had to admit, for a blind date this wasn't so bad. Roma was a nurse at a Bronx hospital. she was kind and smart. Beautiful, too, with swirling brown curls and green, almond-shaped eyes that sparkled with life.

The four of us drove out to Coney Island. Roma was easy to talk to, easy to be with. Turned out she was wary of blind dates too ! We were both just doing our friends a favor. We took a stroll on the boardwalk, enjoying the salty Atlantic breeze, and then had dinner by the shore. I couldn't remember, having a better time.

A1. Match the characters in column A with the idea in column B 02

Column A		Column B	
i)	The girl with an apple	1.	Jewish charity
ii)	Sam	2.	Electronics training
iii)	The author	3.	America
iv)	Survivors of the Holocaust	4.	angel

A2. The narrator was introspecting about the things happened in life. Add a paragraph of your own to take the story to the next set of events in the narrator's life (about 50 words). 02

Q.5.A. Prepare a paragraph with an appropriate title to be used for counter-view section on the following topic in about 120 words. 04

Should dress code be enforced on employees ?

You can take help of the following points included in the view section.

View Section :

“Dress code is quiet popular now a days”

1. helps to create the image of the company
2. display professional spirit.
3. makes people form judgements based on appearance.
4. creates equality and uniformity among employees.

OR

Read the following headlines of news items. Choose any One of them and write the date line, intro and a short continuing paragraph.

- i) 4 killed, 20 injured in a road mishap.
- ii) Auto-rickshaw drivers on strike.

Q.5B. Prepare a short tourist leaflet on any place of historical importance with the help of the following points :

04

- i) How to get there
- ii) Accommodation
- iii) Best time (season) of the year to visit
- iv) Attractions of the place
- v) Add your own points.

STD XII FRENCH TERMINAL EXAM 2018

Q1) Repondez aux questions suivantes (6 au choix)

6

1. Decrivez la Géode
2. Que les étrangers pensent-ils à propos des Français?
3. Que fait une hôtesse de l'air?
4. Que faites-vous dans la cantine?
5. Comment est le métro parisien?
6. Nommez l'université à Paris
7. Qu'est-ce que c'est le Marché au Puces?
8. Qu'ya-t-il sous l'Arc de Triomphe?

Q2) Grammaire

A. Coniugez les verbs au temps indique (6 au choix)

6

1. Les étudiants (finir) leurs devoir (passé composé)
2. Ma mère et moi (voir) le cinema (future)
3. Les filles (venir) du marché hier (passé composé)
4. Vous (boire) du café.(passé recent)
5. Les garçons (acheter) les crayons.(present).
6. Vous (faire) le travail (future proche)
7. Les Indiens (prendre) la douche chaque jour (present)
8. La mère (avoir) mal à la tête hier (passé composé)

B. Remplacez les mots souligné par des pronom personels (4 au choix)

4

1. Ils vont regarder le match de cricket.
2. Venez-vous de New-York?
3. Il a telephone à son ami.
4. Ce sont mes cousins qui arrivent du lycée.
5. Cette auto est très chère.
6. Es-tu allé à la boulangerie?

C. Remplissez avec des pronom relatifs (4 au choix)

4

1. Regardez cette maison----- est au troisième étage.
2. C'est un restaurant----- on peut manger de bons plats.
3. As-tu reçu la lettre-----j'ai écrite il ya dix jours?
4. C'est le monument----- on parle beaucoup.
5. Ne montez pas dans le bus---- ne va pas arreter près de la gare.

D. Remplissez avec des adjectifs et des prepositions donnez ci-dessous.

3

(chez, populaire, grand, ces, son, quelle)

Victor Hugo, un ----- écrivain français qui a écrit beaucoup de romans. -----
oeuvres a connu trop de succès. ----- roman " Les Miesérables" est très-----.

Victor Hugo, ----- sorte d'homme était-il? Il était modeste et on a admiré la qualité de tolérance----- lui.

E. Faites comme indiqué (3 au choix)

3

1. Ilya des touristes étrangers en France (mettez au negative)
2. ----- marchand vend ----- légumes (remplissez avec ce/ cet/ ces)
3. Cet acteur est ennuyeux. (mettez au feminine)
4. ----- la soirée, ----- les filles ont dansé (remplissez avec tout forms)
5. Il a vendu son auto (mettez au interrogaif).

F. Trouvez l' intru (odd man out)

2

1. Brasserie, bistrot, pub, crêperie.
2. Pu, su, venu, reçu, bu

G. Donnez le contraire (give opposits)(2 au choix)

2

1. Atterir 2. En avance 3. Hier 4. Lendemain

Q3) Traduisez en anglais

5

La vie dans une grande ville comme Paris change sans cesse. L'arrivée du premier supermarché en 1957 et du hyper marché en 1963 ont apporté les changements. Avant cela, les gens faisaient les courses chez les marchands du quartier. Petit à petit, ils ont préféré aller dans les grandes surfaces car ces magasins offrent plus de produits et pas seulement des produits d' alimentation.

Q4) Traduisez en français (5 au choix)

5

1. I am taller than my sister.
2. She came down fast.
3. I miss my family.
4. Put on your overcoats.
5. What did you do during the day?
6. The life of youngsters is stressed.
7. This office is bigger than this room.
8. Go to the hotel which is in front.

Q5) lisez le text et repondez aux questiones

5

Alexandre Dumas, célèbre écrivain français, voyageait une fois en Allemagne. Il ne parlait pas l'allemand. Un jour, il est entré dans un restaurant et a commandé des champignons. Le garçon n'avait pas l'air de comprendre. Alors, Dumas a pris un papier et a dessiné un champignon. Le garçon a apporté un parapluie quelques minutes après. [champignon= mushrooms]

Q1A) Que Alexandre Dumas, voulait-il manger?

B) Quelle est la nationalité de Dumas?

C) Dans quel pays voyage-t-il ?

D) Qu'est-ce que le garçon du restaurant apporte?

E) Donnez l'infinatif (give original verb) : 1. Pris 2. Voyageait

Q6) Ecrivez 8-10 phrases sur le sujet :- Ma saison favorite

5

SUBJECT: GERMAN

SYJC

MARKS: 50

- 1) Beantworte vier der folgenden Fragen!** 8
- Wie heißt die größte Kirche Deutschlands? Wo liegt sie?
 - Was kann man in Wien besichtigen?
 - Nenne zwei Körperteile!
 - Wo kann man seine Wäsche waschen lassen?
 - Deine Freundin hat Schlafstörungen. Welchen Rat gibst du ihr?
 - Was schenkst du deinem Freund zum Geburtstag? Warum?
- 2) Übersetze!** 11
- a) Übersetze ins Englische!** 5
- Mit dem Bus
- Sie können in einer Reisegruppe mit dem Bus nach Berlin fahren, es gibt auch Linienbusse nach Berlin. Sie fahren von vielen Städten in Deutschland zum zentralen Busbahnhof am Funkturm in Berlin-Charlottenburg. Fahrpläne und Auskünfte bekommen Sie in den Reisezentren und Infopoints in den Bahnhöfen und in Reisebüros.
- b) Übersetze drei der folgenden Sätze ins Deutsche!** 6
- I could not go with my friends yesterday as I had to study.
 - How do I go to the railway station?
 - Rohit is taller than Mohit.
 - Please give me your father's telephone number.
- 3) Grammatik** 15
- a) Ergänze das Perfekt! (Nur drei)** 3
- Was ____ hier _____. (passieren)
 - Wie viele Tage ____ ihr in Mysore _____.? (bleiben)
 - Letztes Jahr ____ mein Bruder ein Buch _____. (schreiben)
 - Herr Modi ____ Herr Trump _____. (einladen)
- b) Verbinde die Sätze (Nur drei)** 3
- Michael hat die Prüfung bestanden. Peter hat mir es gesagt.
 - Wo liegt der Zwinger? Die Schüler wissen das nicht.
 - Er hat gekündigt. Er hat sehr gut verdient.
 - Du willst an der Uni studieren. Dann musst du das Abitur mit guten Noten bestehen.
- c) Ergänze die richtigen Adjektivendungen! (Nur drei)** 3
- Ich habe einen neu ____ Rock und eine schön ____ Bluse gekauft.
 - Die alt ____ Frau möchte in dem groß ____ Haus allein nicht leben.
 - Gut ____ Sachen sind immer teuer ____.
 - Manish hat nett ____ und verständnisvoll ____ Kollegen.
- d) Ergänze richtige Präpositionen und Artikel! (Nur drei)** 3
- Er geht immer dies ____ Fluss ____ spazieren.
 - Bitte tu deinen Mantel ____ d ____ Schrank!
 - Ich brauche eine Mine ____ mein ____ Kugelschreiber.
 - Der Supermarkt liegt in der Nähe ____ Post.

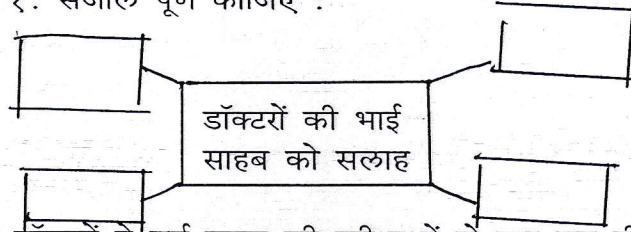
e) Bilde Fragen! (Nur eine Frage)	1
1. Er ist <u>Programmierer</u> von Beruf.	
2. Rohan fährt <u>mit Rita</u> nach London.	
3. Meera interessiert sich <u>für Musik</u> .	
f) Bilde KonjunktivII ! (Nur einen Satz!)	1
1. Wir machen keine Übungen. (Übungen machen) Es wäre gut, wenn.....	
2. Er ist kein Arzt. (Arzt sein) Es wäre gut, wenn.....	
g) Ergänze bitte die Personalpronomen! (Nur eins)	1
1. Wie geht es _____, Rahil und Rashmin? Es geht _____ sehr gut. Danke.	
2. Der Kugelschreiber schreibt nicht gut. Deshalb kaufe _____ nicht.	
4) Wortschatz	4
a) Was passt nicht?	1
1. Zimmer: hell, zufrieden, klein, groß	
2. Waschmaschine: geht nicht, ist kaputt, fährt nicht, wäscht nicht	
b) Was passt?	1
1. wir: unser Zimmer ihr: _____ Zimmer	
2. Batterie: leer Stuhl: _____	
c) Ergänze das Richtige Wort!	1
1. Ein Schmuckstück für den Hals ist eine _____.	
2. Er repariert Autos. Er ist _____ von Beruf.	
d) Wie heißt das Gegenteil?	1
1. arbeitslos x _____ 2. hoch x _____	
5) Lies den folgenden Text und beantworte die folgenden Fragen !	6
Lieber Sam, ich hoffe, es geht dir gut. Mir geht es sehr gut und in der Schule ist alles normal. Du hast mich in deiner E-Mail gefragt, was ich an Wochenenden mache. Das erzähle ich dir jetzt. Freitagabends schaue ich mit meinen Eltern oft lustige Serien oder einen interessanten Film. Samstags treffe ich dann meistens Freunde, wenn ich kein Hockeytraining oder Turnier habe. Wir fahren Skateboard zusammen oder spielen Computerspiele. Sonntags geht meine Mutter immer joggen und ich treffe wieder Freunde oder mache Hausaufgaben. Manchmal mache ich mit meinen Eltern einen schönen Ausflug oder wir gehen ins Schwimmbad. Wir essen abends immer zusammen. Und am Montag geht die Schule dann wieder los ...	
Bis bald	
Dein Paul	
Fragen!	3
1. Was macht Paul mit seinen Eltern normalerweise am Freitagabend?	1
2. Was macht Paul mit seinen Freunden am Samstag?	2
a) Richtig oder falsch?	1
1. Paul isst mit jeden Abend seiner Familie.	1
b) Suche aus dem Text !	2
1. Zwei Wechselprepositionen.	1
2. Zwei Adjektive	1
6) Schreibe einen Brief an deinen Freund über dein Zimmer. (5-6 Sätze)! ODER Schreibe einen Aufsatz über Meine Stadt!	6 6

प्र.१.अ. परिच्छेद पढ़कर सूचना के अनुसार कृतियाँ कीजिए !

(०८)

१. संजाल पूर्ण कीजिए :

०२

आखिर डॉक्टरों ने कई प्रकार की परीक्षाओं के बाद राय दी की बच्ची को पहाड़ पर ले जाया जाए, और जितना अधिक उसे प्रसन्न रखा जा सके, रखा जाए ! सब कुछ उसके मन के अनुसार हो, यही उसका सही इलाज है ! पर सच पुछो तो बेचारी का मन बचा ही कहाँ था ? भाई साहब के सामने एक विकट समस्या थी ! बुआ जी के रहते यह संभव नहीं था, क्योंकि अनजाने ही उनकी इच्छा के सामने किसी और की इच्छा चल ही नहीं सकती थी ! भाई साहब ने शायद सारी बात डॉक्टर के सामने रख दी, तभी डॉक्टर ने कहा कि माँ का साथ रहना ठीक नहीं होगा ! बुआ जी ने सूना तो बहुत आनाकानी की, पर डॉक्टर की राय के विरुद्ध जाने का साहस वे कर ? नहीं सकीं सो मन मारकर वहीं रहीं !

२. उचित शब्द चुनकर रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए !

०२

१. जितना अधिक उसे रखा जा सके, रखा जाए !

(प्रसन्न / नाराज / दूर)

२. यही उसका इलाज है !

(गलत / सही / अर्थसही)

३. भाई साहब के सामने विकट समस्या थी !

(एक / दो / तीन)

४. माँ का ठीक नहीं होगा !

(साथ बैठना / साथ उठना / साथ रहना)

३. निम्नलिखित शब्द के लिए परिच्छेद में से प्रयुक्त शब्द ढूँढकर लिखिए !

०२

i. पर्वत —

ii. खुश —

iii. माता —

iv. बहादुरी —

४. कभी बीमार होने पर डॉक्टर के इलाज का आप का अनुभव ६ से ८ पंक्तियों में स्पष्ट कीजिए !

०२

४. शनि ग्रह के विषय में अपने विचार ६ से ८ पंक्तियों में लिखिए !

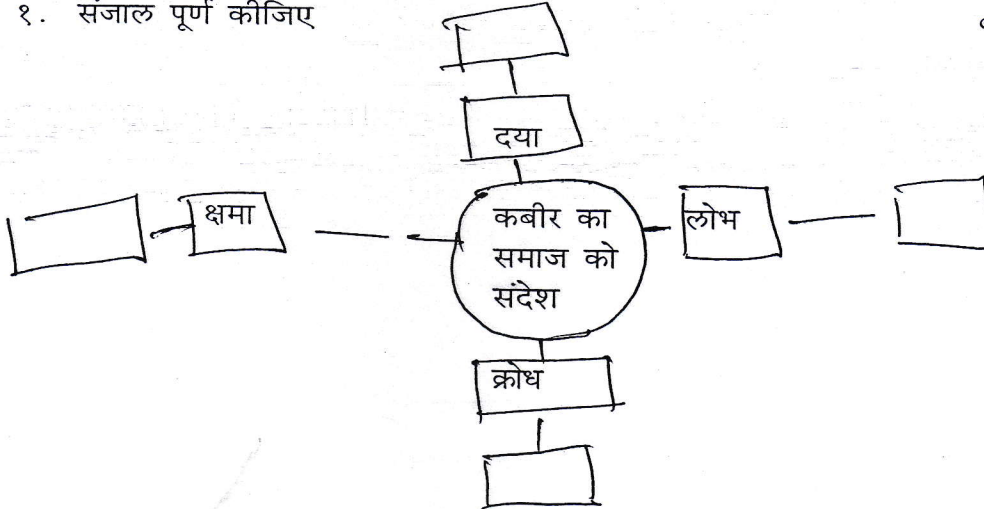
०२

प्र.२.अ. पद्यांश पढ़कर सूचना के अनुसार कृतियाँ कीजिए !

(०६)

१. संजाल पूर्ण कीजिए

०२

सतगुरु की महिमा अनंत, अनंत किया उपगार !

लोचन अनंत उघड़िया, अनंत दिखावण हार !!१!!

जो तोको काँटा बुवै, ताहि बोय तू फूल !

तोहि फूल को फूल हैं, वाको हैं तिरसूल !!२!!

ऐसी बानी बोलिए, मन का आपा खोय !

औरन को सीतल करै, आपहु सीतल हो !!३!!

पाहन पूजे हरि मिलै, तो मैं पूजू पहार !

ताते यह चाकी भली, पीस खाय संसार !!४!!

जहाँ दया तहँ धर्म है, जहाँ लोभ तहँ पाप !

जहाँ क्रोध तहँ काल है, जहाँ छिमा तहँ आप !!५!!

२. कृति पूर्ण कीजिए !

०२

कबीर के अनुसार मनुष्य
जीवन में होना चाहिए !

१. _____
२. _____
३. _____
४. _____

३. प्रस्तुत पद्यांश द्वारा प्राप्त होने वाल संदेश ६ से ८ पंक्तियों में व्यक्त कीजिए !

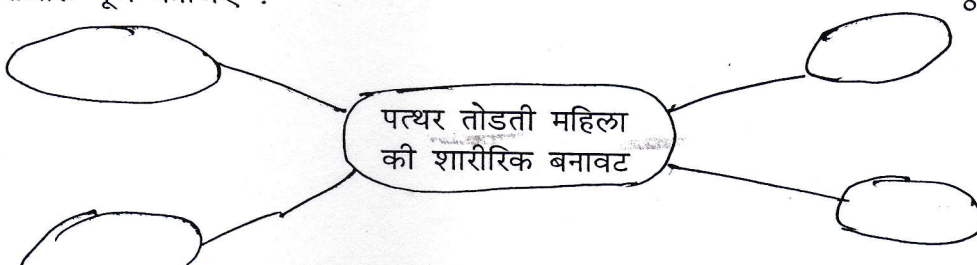
०२

प्र.२.आ. पद्यांश पढ़कर सूचना के अनुसार कृतियाँ कीजिए !

(०६)

१. संजाल पूर्ण कीजिए !

०२

वह तोड़ती पत्थर !
 देखा उसे मैंने इलाहाबाद के पथ पर
 वह तोड़ती पत्थर !
 कोई न छायादार
 पेड़ पर वह जिसके तले बैठी हुई स्वीकार,
 श्याम तन, भर बँधा यौवन,
 नत नयन, प्रिय—कर्म—रत—मन !
 गुरु हथौड़ा हाथ,
 करती बार—बार प्रहार
 सामने तरुं मालिका अट्टालिका, प्राकार !

२. कृति पूर्ण कीजिए !
 पत्थर तोड़ती महिला का
 क्रियाकलाप

०२

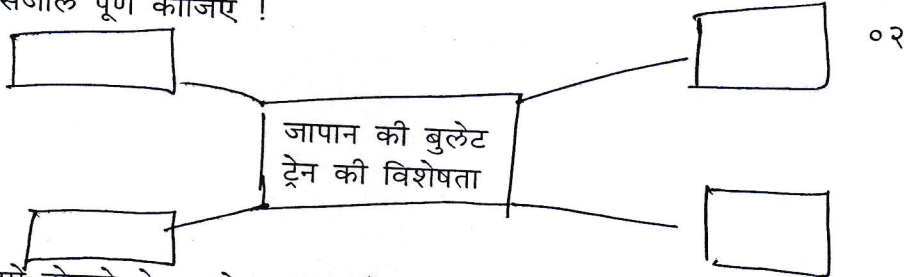
१. _____
 २. _____
 ३. _____
 ४. _____

३. प्रस्तुत पदयांश का भावार्थ अपने शब्दों में ६ से ८ पंक्तियों में लिखिए !
 प्र.३.अ. परिच्छेद पढ़कर सूचना के अनुसार कृतियाँ कीजिए !

०२

(०४)

१. संजाल पूर्ण कीजिए !

०२

हमें तोक्यो से आसोका जाना है ! हमें जापान रेलवे की सबसे तेज़ गति रेल 'शिन्कान्सेन' पकडनी है ! 'शिन्कान्सेन' का शाब्दिक अर्थ है न्यू ट्रंक लाइन ! इसे बुलेट ट्रेन भी कहते हैं ! जापान के निवासी इस रेल से यात्रा करना एक मौलिक अनुभव मानते हैं ! जहाँ गंतव्य से अधिक गति का महत्व है, मंजिल सफर की अहमियत ! स्टेशन को यहाँ इकी कहते हैं !

बुलेट या शिन्कान्सेन १६ डिब्बों की गाड़ी में १३०० यात्रियों के बठने का प्रबंध है ! १३०० फीट लंबी इस रेल में ४० मोटर जेनरेटर लगे होते हैं ! जिस वक्त यह १७० किलोमीटर प्रति घंटे की रफ्तार से चलती है, कहीं भी रूकने के लिए इसे कम—से—कम ५ किलोमीटर की गुंजाइश चाहिए इतनी तीव्र इसकी गति है ! तोक्यो और ओसाका के बिच ६६ गुफाएँ आती हैं ! सबसे बड़ी गंगा ५ मील लंबी है और सबसे छोटी १०० फीट लंबी ! १८६०० कर्मियों की कार्यक्षमता का उपयोग इसके संचालन में प्रतिदिन लगता है !

२. कृति पूर्ण कीजिए !
 लेखिका का जापान ट्रेन का अनुभव

०२

१. _____ २. _____
 ३. _____ ४. _____

४. शनि ग्रह के विषय में अपने विचार ६ से ८ पंक्तियों में लिखिए !

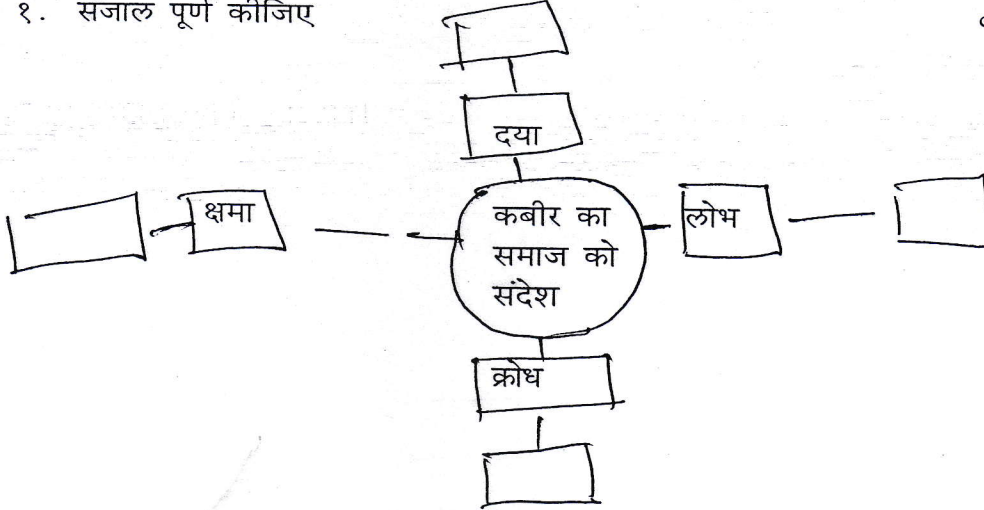
०२

प्र.२.अ. पद्यांश पढ़कर सूचना के अनुसार कृतियाँ कीजिए !

(०६)

१. संजाल पूर्ण कीजिए

०२

सतगुरु की महिमा अनंत, अनंत किया उपगार !
लोचन अनंत उघड़िया, अनंत दिखावण हार !!१!!
जो तोको काँटा बुवै, ताहि बोय तू फूल !
तोहि फूल को फूल हैं, वाको हैं तिरसूल !!२!!
ऐसी बानी बोलिए, मन का आपा खोय !
औरन को सीतल करै, आपहु सीतल हो !!३!!
पाहन पूजे हरि मिलै, तो मैं पूजू पहार !
ताते यह चाकी भली, पीस खाय संसार !!४!!
जहाँ दया तहँ धर्म है, जहाँ लोभ तहँ पाप !
जहाँ क्रोध तहँ काल है, जहाँ छिमा तहँ आप !!५!!

२. कृति पूर्ण कीजिए !

०२

कबीर के अनुसार मनुष्य
जीवन में होना चाहिए !

१. _____
२. _____
३. _____
४. _____

३. प्रस्तुत पद्यांश द्वारा प्राप्त होने वाल संदेश ६ से ८ पंक्तियों में व्यक्त कीजिए !

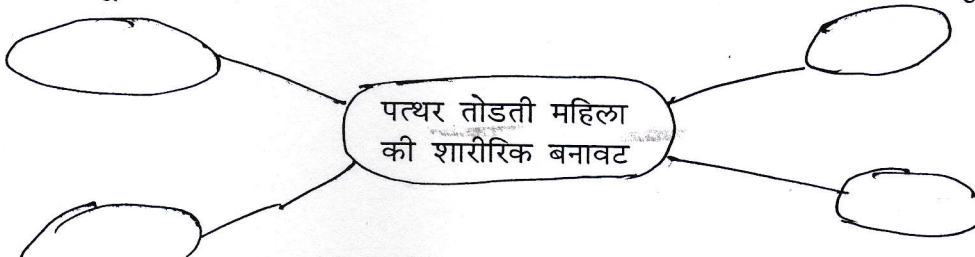
०२

प्र.२.आ. पद्यांश पढ़कर सूचना के अनुसार कृतियाँ कीजिए !

(०६)

१. संजाल पूर्ण कीजिए !

०२

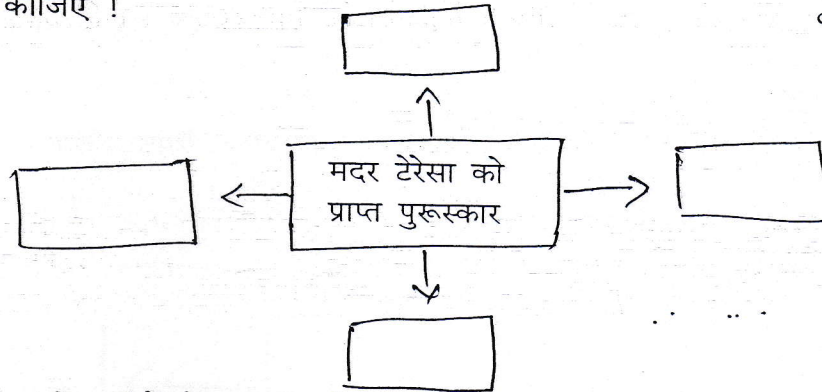

प्र.३.आ. परिच्छेद पढ़कर सूचना के अनुसार कृतियाँ कीजिए !

१. संजाल पूर्ण कीजिए !

(०६)

०२

मदर ने अपने अधिकारियों से अनुमति लेकर, कलकत्ता में 'मिशनरी ऑफ चैरिटी' की स्थापना की ! बेघर बच्चों के लिए स्कूल खोला, बीमार व्यक्तियों के लिए अस्पताल खोला और मरणासन्न रोगियों को भरपूर सेवा तथा स्नेह मिलने लगा ! कई दूसरी लड़कियाँ भी सदस्या बन गई ! वे भी पूरे प्रेमभाव से निर्धन तथा असहायों की सेवा करती ! अनाथ बच्चों के लिए भी एक संस्था खोली गई ! मदर लोगों के घर-घर जाकर खाना, दवाएँ तथा कपड़े माँगती ! कुछ समय बाद लोग स्वयं आकर चंदा देने लगे !

मदर के काम को विश्व स्तर पर सराहा गया क्योंकि केवल भारत में ही नहीं बल्कि एशिया, अफ्रीका, लैटिन अमरीका, पोलैंड व आस्ट्रेलिया आदि देशों में भी मदर की संस्था अपना कार्य करने लगी ! १९६५ में पोप जॉन पॉल ने मदर को दूसरे देशों में अपनी सेवाएँ देने की आज्ञा दे दी !

मदर को अनेक पुरस्कार व सम्मान प्राप्त हुए ! जिनमें पोप जॉन पॉल प्राइस (१९७१), अंतर्राष्ट्रीय शांति व सृष्टिबूझ का नेहरू पुरस्कार, बाल्जान पुरस्कार, नोबेल पीस प्राइस तथा भारतरत्न आदि शामिल हैं ! उन्होंने पुरस्कारों से प्राप्त धनराशि भी निर्धनों तथा रोगियों की सेवा में ही लगा दी !

२. कृति पूर्ण कीजिए !

मदर टेरेसा के कार्य

१. _____
२. _____
३. _____
४. _____

०२

३. महान विभूतियाँ पाठ में मानवता की सर्वश्रेष्ठ से सेविका मदर टेरेसा द्वारा भारत में किए गए कार्यों पर ६ से ८ पंक्तियाँ लिखिए !

०२

प्र.४.१. निम्नलिखित वाक्यों में से किन्ही दो वाक्यों का कोष्ठक में दी गई सूचना के अनुसार काल परिवर्तन कीजिए !

०२

१. दस पैसे देन पर बडे बाबू से मुलाकात होगी !

(सामान्य वर्तमान काल में बदलिए !)

२. आश्रम के अधिकांश लोग बाहर चले जाते है !

(अपूर्ण भूतकाल में बदलिए !)

३. हम कन्याओं का सम्मान करते है !

(सामान्य भविष्यकाल में बदलिए !)

२. निम्नलिखित वाक्यों में से किन्ही दो के रचना के अनुसार भेद लिखिए !

०२

१. पूरे शहर पर खौफ का यह कहर था !

२. इसके बाद घर पहुँचा और इस दस्तावेज को लिखना शुरू कर दिया !

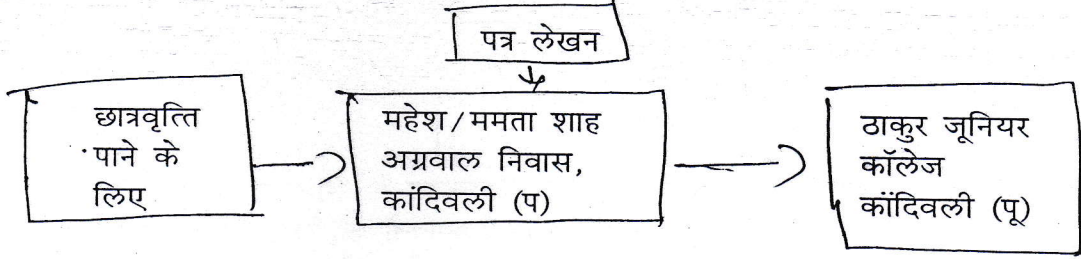
३. मैंने निश्चय किया कि अब हिरन नही पालूँगी !

३. निम्नलिखित मुहावरों में से किन्हीं तीन के अर्थ लिखकर वाक्यों में प्रयोग कीजिए !
१. रूह काँपना २. चकित होना ३. बात को अनसुनी करना
४. डींग हाकना ५. पैरों पर लोटना

०३

प्र.५.१. निम्नलिखित जानकारी के आधार पर पत्र का प्रारूप तैयार कीजिए !

०५

अथवा

२. कनिष्ठ महाविद्यालय में मनाए गए हिंदी दिवस का वृत्तांत अपने शब्दों में लिखिए !

०५

Q1. Fill in the blanks (5)

1. _____ CSS property is used to manage spaces between the alphabets of text.
2. Ethics for computer user are Unauthorised access and _____
3. In HTML, _____ tag is used for adding a large multiline textbox on a form.
4. Flipkart.com is a _____ type of E-commerce.
5. IIS stands for _____.

Q2. State true or false (5)

1. If inline and internal CSS are given for the same selector, internal CSS will be used for it.
2. Honesty and confidentiality are guidelines for ethics.
3. Internet commerce and E-Commerce are same.
4. Value attribute of submit button displays the value on the button.
5. The first page of a website is called home page.

Q3. Multiple choice question (single correct answer) (10)

1. _____ tag is used to give caption to a table in HTML.
 - a. <TD>
 - b. <Caption>
 - c. <TR>
 - d. <TH>
2. Font-family property can have the value
 - a. Times New Roman
 - b. Arial
 - c. Calibri
 - d. All of these
3. _____ are the standards of right and wrong in the society.
 - a. Morals
 - b. Ethics
 - c. Laws
 - d. All of these
4. Scope of E-commerce is _____.
 - a. Limited
 - b. Local
 - c. Global
 - d. Regional
5. _____ and Deliver come under Execution phase.
 - a. Order
 - b. Settlement
 - c. Payment
 - d. Search
6. _____ reduces paper work.
 - a. EDI
 - b. Ecommerce
 - c. E-market
 - d. Internet Commerce
7. Scope of E-commerce includes _____.
 - a. Electronic market

- b. EDI
 - c. E-Commerce
 - d. All of these
8. _____ tag is used to insert a dropdown menu on a form in HTML.
- a. <DROPDOWN>
 - b. <SELECT>
 - c. <INPUT>
 - d.
9. <INPUT type="_____"> displays a control that allows to attach a document to the form.
- a. Text
 - b. Radio
 - c. Hidden
 - d. File
10. <FRAMESET rows="*,*"> will divide a web page into two equal _____ sections.
- a. Horizontal
 - b. Vertical
 - c. Diagonal
 - d. Virtual

Q4. Multiple choice question (two correct answers)

(10)

1. Method attribute of form tag can have the values
 - a. Get
 - b. Post
 - c. Action
 - d. reset
2. Amended IT Act defines _____ and _____ which were not defined in IT act 2000.
 - a. Computer
 - b. Data
 - c. Cyber café
 - d. Cyber security
3. _____ and _____ are types of image mapping.
 - a. Credit-side
 - b. Debit-side
 - c. Client-side
 - d. Server-side
4. Value of border attribute of table can be _____ or _____.
 - a. 0 (zero)
 - b. 1 (One)
 - c. 2 (two)
 - d. -1 (minus one)
5. _____ and _____ are attributes of <TEXTAREA> that help define the size for it.
 - a. Rows
 - b. Record
 - c. Cols
 - d. Columns

Q5. Multiple choice question (three correct answers)

(6)

1. Shape attribute of <AREA> can have the values,
 - a. Circle
 - b. Rect
 - c. Poly
 - d. Square
2. Phases of trade cycle are
 - a. Pre-sales
 - b. After-sales
 - c. Service
 - d. Execution

Q6. Rearrange the following code to display frames as shown below:

(4)

<u>lefttop</u>	<u>righttop</u>
<u>leftbottom</u>	<u>rightbottom</u>

1.
 - a. <FRAME src="leftbottom.html">
 - b. <FRAME src="rightbottom.html"></FRAMESET>
 - c. </FRAMESET>
 - d. <HTML>
 - e. <FRAMESET cols="25%,75%">
 - f. <FRAMESET rows="50%,50%">
 - g. <FRAMESET cols="*,*">
 - h. <FRAME src="righttop.html"></FRAMESET>
 - i. </HTML>
 - j. <FRAME src="lefttop.html">

Q7. Write a Program

(4)

1. Write an HTML code to create a form which takes the following information from the user
 - a. Full Name
 - b. Gender
 - c. Address
 - d. City
 - e. Username
 - f. Password
 - g. Profile pictureNote: The user should be able to submit the data of the form to serverpage.asp

Q8. Answer the following (Any 2)

(6)

1. What are the 10 commandments of computing.
2. Explain server-side image mapping.
3. Define E-commerce and explain its types.

कृति-१. खालीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर सुमारे ३०० शब्दांत निबंध लिहा.

१०

१. वृक्षवल्ली आम्हा सोयरे वनचरे
२. अंधश्रद्धा एक शाप
३. मी अनुभवलेला पाऊस
४. शेतक-यांचे मनोगत

कृति-२अ. खालील उता-याच्या आधारे सूचनेनुसार कृती करा.

कृती.२. कर्नल श्याम चव्हाण यांच्या मनात आत्महत्येचा विचार येण्याचे कारण →

०१

२. खालील शब्द समूहासाठी उता-यात वापरलेला शब्द .

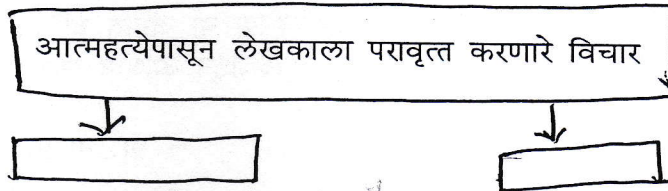
बंदुकीच्या टोकाला लावलेले तीक्ष्ण अणीचे शस्त्र →

०१

वरच्या माणसांचा आवाज जवळ-जवळ येऊ लागला. चिनी आता आपल्याला पकडणार व नंतर हालहाल करून मारणार त्यापेक्षा आपण आत्महत्येचा का करू नये असा विचार मनात आला ! माझ्याकडच्या पिस्तुलात दोन गोळ्या होत्या. एका हाताने मी पिस्तुल काढले व त्याची नळी मी कानाजवळ लावली. पण मला वाटतं आत्महत्या करण्यासाठी माणसाला सर्वात जास्त धैर्य लागतं. मी इतके दिवस चांगल्याप्रकारे लढलो होतो. आता आपला जीव असा फुकट घालवावा हे कसेसेच वाटले. मनात आलं.....चिन्यांनी मला संगिनीने भोसकले व गोळ्या मारल्या आणि समजा मी नुसता जखमीच झालो तर — तर ती पुन्हा पळेल ! मी पिस्तुल पुन्हा 'होल्स्टर (पिस्तुलची केस) मध्ये ठेवले आणि त्याचवेळी डाव्या बाजूने माझ्या कुशीत संगिनीचं टोक लागलं ! मी दचकून वळून पाहिलं तर उतरणीवर एक चिनी शिपाई माझ्या कुशीत संगीन लावून उभा होता व त्याच्या मागेच दुसरा रायफल रोखून होता. मला पकडल्याचा आनंद त्या दोघांच्याही चेह-यावर दिसत होता ! संगिनवाल्याने चटकन वाकून माझं पिस्तुल काढून घेतलं व मला त्यांच्या बाजूला ओढून घेतलं. मग त्यांनी मला उभे करून जवळच असलेल्या एका झुडुपाजवळ चलय्यास सांगितले व तिथे गेल्यावर बसण्यास सांगितले. आता दोघेही माझ्यावर बंदुका रोखून उभे होते.

कृती.२. खालील आकृतिबंध पूर्ण करा —

०२

ब. खालील उता-याच्या आधारे सूचनेप्रमाणे करा.
खालील कृती सोडवा

बिलीमोरा हे असं., मुंबईच्या जवळ, रेल्वेफाट्यावर वसलेलं छोटेखानी गाव, गुजरातच्या हद्दीवर आहे. तिथली सर्वात नामी गोष्ट म्हणजे तिथल्या गावक-यांच्या मी मुळी हिशोबातच नाही. बिलीमोरा कमालीचं शेत आहे. गावात झाडझाडोरा मुबलक आहे. पाणी विपुल आहे. चिक्कूच्या, पेरूच्या बागा आहेत. दूरवर सागरकिनारा आहे. गृहस्थांना राहायला जागा मिळतात नि कामाला नोकर मिळतात. मुख्य म्हणजे सात्त्विक अन्न देणा-या गुजराती खानावळी गावात आहेत. लेखक माणसाला आणखी ते काय हवं ? पण मजा अशी की हया नंदनवनापर्यंत सत्तरी ओलांडली तरी मी अजून पोहोचलेली नाही !

मनाशी खूणगाठ मारायची की नंदनवन वेगळं नि महत्त्वाकांक्षा वेगळी. गरिबाला वाटतं आपण श्रीमंत व्हावं, श्रीमंताला वाटतं, आपण आणखी धनवंत व्हावं, धनवंताला वाटतं आपण कुबेर व्हावं नि कुबेराला वाटतं अलम् दुनियेतली सर्व सुखं आपल्या पायाशी लोळावीत. हयातलं काहीही घडत नाही किंवा घडलंय तर ते आयुष्य संपता संपता घडतं, की जेव्हा माणसाच्या उपभोगक्षमतेला ओहोटी लागलेली असते. महत्त्वाकांक्षेच्या पोटात हा पराभव दडलेला असतो. नंदनवन ही अगदीच वेगळी, तेजाळणारी अशा अम्लान सृष्टी असते. आज ना उद्या महत्त्वाकांक्षा सफल होऊ शकते. नंदनवन मात्र कायम दूरवर पालवत असतं !

लेखकाचे नंदनवन असणा—या गावचे वर्णन करा.

०४

किंवा

३. 'गावातील शांत जीवन मनाला समाधान देणारे असते' या विषयी तुमचे मत मांडा

क. खालील अपठित उता—याच्या आधारे सूचनेनुसार कृती करा.

१. कानी कपाळी होणारा उपदेश →

०१

२. जगात दुर्मिळ असणारी गोष्ट →

०१

हास्यवदनाची थोरवी फारच थोड्या लोकांना कळते. 'नीतिमान असावे' असा उपदेश आपल्या कानीकपाळी नित्य होत असतो. पण माणसाने नेहमी सुहास्यवदन असावे, असे कोणी कोणाला सांगताना ऐकु येत नाही. तसेच म्हटले तर कट्टर कर्मठ माणसापेक्षा नेहमी हसतमुख असणारा मनुष्य अधिक योग्यतेचा असला पाहिजे. सकाळ—संध्याकाळ चार—चार घटका जपजाप्य करणारा माणूस नेहमी आंबट चेहरा करून राहात असेल, आजूबाजूच्या माणसांवर खेकसत असेल व प्रत्येक कामात चिरचिर करीत असेल, तर त्याच्या धर्ममार्तडत्वामुळे समाजाचे व त्याचे कोणते कल्याण होईल ? उलट सदा हसतमुख असणारा मनुष्य केवळ आपल्या सांनिध्याने, लोकांच्या दुःखाने गारठलेल्या अंतःकरणात आशेची ऊब निर्माण करील. आधीच जग हे कडू गोष्टींनी, अनुभवांनी भरपूर भरलेले आहे. अनंत संकटांनी, व्याधींनी व यातनांनी गांजलेल्या या जगात दुःखी—कष्टी चेह—यांचा अंधार सर्वत्र भरलेला आहे. हास्याचे सूर्यकिरण या जगात दुर्मिळ आहेत. ते किरण जेथून प्रसृत होतील त्या चेह—याचं पावित्र्य, शेकडो धर्मश्रेत्रांहून अधिक समजले पाहिजे.

— प्रा. ना.सी. फडके

३. 'माणसाने नेहमी आनंदी असावे' या विषयी तुमचे विचार लिहा.

०२

कृती.३री. खालील पठित पद्यपंक्तींच्या आधारे सूचनेनुसार कृती करा.

कृती.१. चौकट पूर्ण करा.

अ.१. धरतीच्या कुशीत हे निजले आहे →

०१

२. कोंबातून वर आलेल्या पानांनी स्थिती अशी आहे →

०१

धरत्रीच्या कुशीमधी
 बीयाबियानं निजली
 व—हे पसरली माटी
 जशी शाल पांघरली
 बीय टसरे भुईत
 सर्वे कोंब आले व—हे
 गहयरलं शेत जसं
 आंगावरती शहारे
 ऊन वा—याशी खेयता
 एका एका कोंबातून
 पर्गटले दोन पानं
 जसे हात जोडीसन
 टाया वाजवती पानं
 दंग देवाच्या भजनी
 जसे करती कारोन्या
 होऊ दे रे आबादानी
 दिसामासा व्हये वाढ
 रोप झाली आता मोठी
 आला पिकाले बहार
 झाली शेतामधी दाटी
 कसे वा—यानं डोलती
 दाने आले गाडी गाडी
 दैव गेलं रे उघडी
 देव अजब गारोडी !

३. जादू करणारा कलाकार या अर्थी कवितेत वापरलेला शब्द →

०१

४. खालील शब्दांसाठी कवितेत आलेले खानदेशी शब्द.

१. माती →

२. टाळ्या →

०१

कृती. ३२. खालील कवितेच्या आधारे सूचनेनुसार कृती करा.

ब.

बाईच्या ओठांआड दडलेले असते रडणे
 वर वर हसणे आणि आतल्या आत कुढणे !
 आल्यागेल्यांचा सत्कार बाई स्वतः करते
 घरभर वारे होऊन ती सतत फिरते
 नवरा, मुले, सासू, सासरे तिलाच साद देतात
 रात्रंदिवस तिचे कष्ट विनामोबदला घेतात
 आज्ञा—याच्या उशापाशी दिवा होऊन जागते
 भल्या पहाटे उठून पुन्हा बाई कामाला लागते
 'रांधा, वाढा, उष्टी काढा' कपाळावर गोंदण

राबण्याचा गाव तिला लग्नात मिळाला आंदण !
 गोंदणावर खुलत असतो सूर्यलाल टिळा
 चार काळया मण्यांनीच साजरा दिसतो गळा
 तिच्या अहेवचुडयाआड मनगट असते घट्ट
 'सारे मीच करीन!' तिचा जन्मताच हट्ट !
 कुशीत भार वाहून देते वंशासाठी दिवा
 पुढल्या अनेक पिढयांसंगे तीच जुळवते दुवा
 भुईत पाय रूजवून बाई आभाळभर फुलते
 देहाचाच खांब करून अंघे घर तोलते !

'देहाचा खांब' या स्त्रीला दिलेल्या उपमेची यथार्थता स्पष्ट करा.
 किंवा

स्त्रीला अनेक पिढयांमधील दुवा म्हटले आहे' हे विधान तुमच्या शब्दांत स्पष्ट करा.

कृती.४थी. खालील उता-याच्या आधारे सूचनेनुसार कृती करा

१. माणसांप्रमाणे भुतातील दोन प्रकार

१.

२.

२. भुतांच्या दृष्टीने गैरसोईचे ठिकाण →

गुंडगुळयाचा माळ हे ठिकाण भुतांच्या दृष्टीने अगदी गैरसोईचे होते. ना तिथे एखादी पडकी विहीर, ना पडका वाडा, पिंपळ, वड असली प्रचंड झाडेही त्या ठिकाणी अजिबात नव्हती. काही ठिकाणी उगीच आपल्या चारदोन बाभळी होत्या. पण बाभळीसारख्या काटेरी झाडांवर बसण्याइतकी भुते काही मागासलेली नव्हती. विहीर, आड तर सोडाच, पण भुतांचा बाजार म्हणून प्रसिद्ध असलेला मसणवटयाचा भागही तिथे कुठे आसपास नव्हता. म्हणजे भुताचा जन्म व्हायला ती जागा अगदी निरूपयोगी होती. येऊनजाऊन एक पिंपरणी त्या माथ्याच्या अलीकडेच उतरणीला तग धरून होती. ती किंचित वाकलेली होती. या पिंपरणीच्या पाठीमागे एक लहानशी डगर होती. तिच्या कडेने थोडयाशा बोरटया, तरवड, बस्स, एवढीच त्या माळावर अपूर्वाई होती.

अशा त्या भकास, रूक्ष ठिकाणी जन्म घ्यावा असे कुठल्याही शहाण्या भुताला वाटले नसते, पण शहाणा आणि गाढव हे दोन प्रकार माणसांप्रमाणेच भुतांतही असल्यामुळे एक भूत, ते नको नको म्हणत असताना त्या ठिकाणी जन्माला आले. आपण कुठे जन्माला यावे ते कुणाच्या हातात नसते.

३. एकविसाव्या शतकातसुद्धा अंधश्रद्धेचा पगडा समाजावर घट्ट आहे याविषयी तुमचे मत लिहा.
 किंवा

तुम्हांला जाणवणा-या समाजातील अंधश्रद्धांबाबत तुमचे मत लिहा.

४.समाजातील न पटणा-या वा चुकीच्या वाटणा-या रूढींविषयी तुमचे मत स्पष्ट करा.

कृती.५.वी.अ.१. खालील कृती करा.

१. अग्रलेख लिहिताना करावयाची पूर्व तयारी

अ. आ. इ. ई.

२. अग्रलेख लिहिणे, जोखमीचे काम आहे. कारण →

०१

“अग्रलेख” लिहिणे हे जोखमीचे.....
..... करण्याची महत्त्वाची जबाबदारी आहेच.

अग्रलेख लिहिणे हे जोखमीचे काम असते. लिहिलेला अग्रलेख हजारो लोकांना पटला पाहिजे ही जाणीव ठेवून संपादक अग्रलेख लिहित असतो. लिहिण्यापूर्वी त्याला काही गोष्टींची पूर्वतयारी करावी लागते. ज्या घटनेवर अग्रलेख लिहायचा ती घटना प्रत्यक्षात घडली आहे की नाही व ती वृत्तपत्रात प्रसिद्ध झालेली आहे का याची खातरजमा करावी लागते. अग्रलेखासाठी आवश्यक संदर्भ बातम्या, कात्रणे, पुस्तके, विश्वकोश, ज्ञानकोश यांची मदत घ्यावी लागते. आजच्या संगणकयुगात इंटरनेटवर बरीच माहिती उपलब्ध असली तरी सर्वथा त्यावर अवलंबून राहता येत नाही. ज्या विषयावर अग्रलेख लिहायचा आहे त्या विषयातील विषयतज्ज्ञांशी चर्चा करणे व अधिक माहिती जाणून घेणे केव्हाही अधिक श्रेयस्कर ठरते. अग्रलेख लिहिताना वृत्तपत्राने आधी कोणती भूमिका घेतली आहे, हे पाहणेही आवश्यक असते. अग्रलेख साधारणतः ४०० शब्द ते १००० शब्द मर्यादित असतो. दोन ते तीन परिच्छेदांत त्याची मांडणी केली जाते.

तात्पर्य, अग्रलेख हे ओपिनियन लीडर/मेकर असतात. त्यांच्यात व्यक्त झालेल्या विचारांचा समाजावर परिणाम होत असतो. आजच्या वाढत्या प्रसारमाध्यमांच्या युगातही वर्तमानपत्रे आपले स्थान टिकवून आहेत म्हणून अग्रलेखांनाही आपली पूर्वपरंपरा टिकवण्याची व भविष्याची वाट निर्माण करण्याची महत्त्वाची जबाबदारी आहेच.

३. चौकट पूर्ण करा.

अग्रलेखातील शब्दांची मर्यादा →

०१

४. अग्रलेखानाही महत्त्वाची जबाबदारी आहे →

०१

ब.कृती.२

१. आकृतिबंध पूर्ण करा.

पहिले रेडिओ स्टेशन स्थापन झाले

↓
कुठे →

↓
किती साली →

०१

२. १९२७ मध्ये भारतात आकाशवाणी केंद्र सुरू करणारी खाजगी कंपनी

०१

↓

कृती.५.ब. १९२१ मध्ये अमेरिकेत पिट्सबर्ग येथे पहिले रेडिओ स्टेशन प्रस्थापित करण्यात आले आणि त्यानंतर रेडिओ या माध्यमाला चांगलीच चालना मिळाली.

१९२७ मध्ये भारतात 'इंडियन ब्रॉडकास्टिंग कंपनी' या खाजगी कंपनीने त्यावेळच्या सरकारशी करार करून मुंबई आणि कलकत्ता (आताचे कोलकता) या दोन ठिकाणी आकाशवाणी केंद्रे सुरू केली. या केंद्रांच्या अगोदर भारतात नभोवाणीचा प्रसार खाजगी हौशी क्लबद्वारा झाला होता. हे क्लब लाहोर, अलाहाबाद, पेशावर आणि डेहराडून येथे चालविले जायचे, हे क्लब भारत सरकारने नंतरच्या काळात स्थापलेल्या आकाशवाणी केंद्राचे अग्रदूत ठरले. म्हैसूर, बडोदा, त्रिवेंद्रम, हैद्राबाद आणि औरंगाबाद या पाच ठिकाणी नभोवाणी केंद्रे चालू होती. म्हैसूर संस्थानने १९३५ मध्ये स्थापलेल्या रेडिओ केंद्रास 'आकाशवाणी' हे नाव दिले आणि पुढे भारत सरकारने हेच नाव या माध्यमासाठी स्वीकारले. अशा रीतीने परदेशातून सुरू झालेली नभोवाणीची चळवळ भारतात खाजगी क्लबद्वारे रूजली. भारतीय परंपरेला साजेसं 'आकाशवाणी' हे नाव नभोवाणीला मिळाले आणि खेडोपाडी सर्व स्तरांवर एकाच वेळी संपर्काचं नवं सर्वव्यापी साधन उपलब्ध झालं.

'बहुजन हिताय, बहुजन सुखाय' हे आकाशवाणी चे ब्रीदवाक्य आहे. आकाशवाणीवरून उद्घोषणा, बातम्या, भाषणे, मुलाखती, चर्चा, संवाद, नभोनाटय, संगीताचे कार्यक्रम, श्रुतिका, रूपक, समालोचन असे विविध प्रकारचे कार्यक्रम विविध वयोगटांसाठी प्रक्षेपित केले जातात. हे कार्यक्रम जरी आपण ऐकत असलो तरी त्याचीही लिखित संहिता अथवा मजकूर तयार करावा लागतो. त्यापैकी काही कार्यक्रमांचे लेखन कसे करावे याचा विचार करू.

३. आकाशवाणीचे ब्रीद वाक्य →

०१

४. सरकारी आकाशवाणी केंद्र →

०१

५. नभोवाणीचे दुसरे नाव →

०१

कृती.६.वी. दिलेल्या वाक्प्रचारांचा योग्य अर्थ निवडा.

१. निष्प्रभ करणे —

०२

अ. नीरस वाटणे

ब. महत्त्व कमी करणे

क. वाढ न भरणे

ड. निरूपाय होणे

२. वीट येणे —

अ. वीट घालणे

ब. गोडी वाटणे

क. नकोसे वाटणे

ड. वीटेवरून येणे

MLDC-TE-SYJC-/22112018/330-500/MS-50

Q.1. Attempt **any FIVE** of the following :

10

- Express the truth of each of the following statement by Venn diagram.
 - Equilateral triangles are isosceles.
 - All natural numbers are real numbers and x is not a natural number.
- Find the matrices X & Y if $X + Y = \begin{bmatrix} 5 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}$
 And $X - Y = \begin{bmatrix} 3 & 6 \\ 0 & -1 \end{bmatrix}$
- Find the value of K if the function $f(x)$ is continuous at $x = 0$, given that
 $f(x) = \frac{\tan 7x}{2x}$ for $x \neq 0$
 $= k$ for $x = 0$
- The income of agent remains unchanged though the rate of commission is increased from 5% to 6.25%. Find the percentage reduction in the value of business.
- Find x , if the CDR = 12 per thousand for the data given below :

Age-group	Population	No. of Deaths
Below 10	900	12
10 - 20	1500	x
20 - 60	4500	38
60 and above	600	30

- If the number of pairs of observations is 10 and the sum of squares of differences of ranks is 66 then find rank correlation coefficient.
- Compute T_{40} given that $e_{40}^0 = 31$ and $l_{40} = 550$.

Q.2. Attempt **any FIVE** of the following :

20

- Using truth table, show that
 $\sim (p \rightarrow \sim q) \equiv p \wedge q$
- Solve the following equations by the method of reduction.

$$\begin{aligned} X + 3Y + 3Z &= 12 \\ X + 4Y + 4Z &= 15 \\ X + 3Y + 4Z &= 13 \end{aligned}$$

- Examine the continuity of the following function. If discontinuous, state the type of discontinuity.

$$\begin{aligned} f(x) &= \frac{x}{1x1} \quad \text{for } x \neq 0 \\ &= 3 \quad \text{for } x = 0, \text{ at } x = 0 \end{aligned}$$

4. If $\cos^{-1}\left(\frac{x^2-y^2}{x^2+y^2}\right) = 2k$, then show that, $y \frac{dy}{dx} = x \tan^2 k$

5. In a factory, for production of x articles, standing charges are Rs.500/-, labour charges are Rs.700/- and processing charges are $50x$. The price of an article is $1700-3x$. For what values of x , the profit is increasing ?

6. Find extreme values of the function.

$$f(x) = x^3 - 18x^2 + 33x$$

Q.3. Attempt **any FIVE** of the following.

20

1. Mahesh, Yogesh and Rajesh are in the partnership with their capital in the ratio 3:6:1. They decide to dissolve the partnership. The assets of the company are sold for Rs.20,80,000 and liabilities of Rs.8,42,000 are paid in full. They incur realization expenses of Rs.8,300. What is the amount that each partner would get as the final settlement after the dissolution ?
2. An article is marked at Rs.1,500. A trader allows a discount at 3% and still gains 20% on the cost. Find the cost price of the article.
3. A bill of Rs.5,050 drawn on 14th January for 5 months was discounted on 26th March. The customer was paid Rs.4,974.25. Calculate the rate of interest.
4. A person takes a life policy of Rs.70,000 for 15 years. The rate of premium is Rs.56.50 per thousand per annum. If average bonus paid during the period is Rs.6 per thousand, what is the net benefit to the insured ?
5. Find present value of an annuity due of Rs.2,000 to be paid per quarter at 16% p.a. compounded quarterly for 1 year. [Given $(1.04)^{-4} = 0.8548$]
6. Calculate Karl Person's coefficient of correlation between x & y , for the following data :

X	3	4	6	7	10
Y	9	11	14	15	16

MLDC-TE-SYJC-/26112018/330-500/OCM-50

Q.1.A. Select the proper option from the options given below and rewrite the statements : 05

- 1) The minimum number of persons required for forming Cooperative Society is _____.
(a) eleven (b) fifty (c) ten
- 2) _____ policy covers all fixed and current assets of the assured in one policy.
(a) Reinstatement policy (b) Blanket Policy (c) Floating policy
- 3) Environmental Management System is mandatory in _____.
(a) Germany (b) U.K. (c) U.S.A.
- 4) The Government has established _____ to settle the consumer disputes by compromise.
(a) Lok Adalat (b) District Forum (c) Supreme Court
- 5) _____ is orderly arrangement of group efforts to provide unity of action in the pursuit of common goals.
(a) Organising (b) Planning (c) Coordination

B) Match the correct pairs :

05

Group A	Group B
1) Organising	a. Right people at Right Job
2) Father of Scientific Management	b. Henry Fayol
3) Business Ethics	c. Collective strength
4) Minor partner	d. Limited liability
5) Post Re Stante	e. Code of conduct of Business
	f. Needed when exact address is known
	g. Identify and grouping work to be performed
	h. Unlimited Liability
	i. F.W. Taylor
	j. needed when exact address is not known

Q.2. Distinguish between the following (Any two)

10

- 1) District Forum & National Commission
- 2) Partnership Firm & Joint Hindu Family Firm
- 3) Bonded Warehouse & Duty Paid Warehouse

Q.3. Write short note on the following (Any two)

10

1. Features of Sole Trading concern.
2. Henry Fayol's principles of management (Any five)
3. Social Responsibilities towards employees.

Q.4. State with reasons whether the following statements are True or False (Any two)

10

1. The ownership and management is not separated in Joint Stock Company.
2. Central Bank cannot accept deposits from the public.
3. In India Consumer Protection Act is not required.

Q.5. Define insurance. Explain the various principles of Insurance.

10

OR

Q.5. Define planning and explain importance of planning.

MLDC-TE-SYJC-/28112018/400-500/PE-25

Q.1.A. Fill in the blanks :

05

- 1) _____ is the world record holder in Men's shotput
(Randy Barnes, Ashton Eaton)
- 2) _____ is the world record holder in Women's 400 m. running.
(Marita Koch, Wang Junxia)
- 3) Barbora Spotakova is the world record holder in women's _____.
(Javelin Throw, Discus Throw)
- 4) Usian Bolt has set a new world record _____ in Men's 100 m. running.
(9.58 sec., 19.19 sec.)
- 5) Kendra Harrison of USA has set a world record in Women's _____.
(100 m. hurdles, 400 m. hurdles)

Q.1.B) True or False

05

- 1) Men's Javelin is 260 cm. (8.5 feet) in length.
- 2) 4 kg. shotput is use for women's competition.
- 3) Weight of Discus for Men is 2 kg.
- 4) Starting block is use for 10,000 m. running.
- 5) Hammer throw is a Track Event.

Q.2. Draw any one throwing field with all details,

05

- a) Shotput b) Discus throw

Q.3. Answer any ONE

10

1. History of Athletic
2. Write the detail of Javelin throw.

MLDC-TE-SYJC-/22112018/330-500/SP-50

- Q.1.A. Select the proper option from the options given below and rewrite the sentences: 05
1. _____ serves as a guide to all business activities of firm.
(Balance Sheet, Financial plan, Audit report)
 2. If a share of Rs.100 is issued at Rs.90, it is said to be issued at _____.
(Par, Discount, Premium)
 3. _____ shareholders are entitled for surplus profit.
(Convertible, Non-participation, Participating)
 4. The company has to obtain consent of _____ if issue of debentures exceeds Rs.1 crore.
(SEBI, Registrar, National Stock Exchange)
 5. Deposit holders are the _____ of the company.
(Creditors, Owners, Suppliers)
- B. Write a word or a term or a phrase which can substitute each of the following statements: 05
1. The year in which Depository Act was passed.
 2. The Scheme under which employee are given an option to purchase shares.
 3. Credit extended by suppliers with an intention to increase their sales.
 4. The authority which has power to accept deposit.
 5. Projection of the financial needs of a business for future period.
- Q.2. Distinguish between (Any two) 10
1. Transfer of Shares & Transmission of shares.
 2. Fixed Capital & Working Capital
 3. Shares & Debenture
 4. Share Certificate & Share Warrant
- Q.3. Write short notes on (Any two) 10
1. Bonus issue
 2. Need and importance of Depository System
 3. Types of debentures
 4. Invitation of deposits
- Q.4. State with reasons, whether the following statements are True or False (Any two) 10
1. The bond holders are owners of the company.
 2. It is not compulsory to allot shares to every applicant.
 3. Redemption of debentures is possible by different methods.
 4. A private company can accept deposits from public.
- Q.5. Answer the following questions (Any one) 10
1. What are Preference shares ? Explain the features of preference shares.
 2. Explain the procedure of Allotment of shares ?

सूचनाः

१] सर्वस्य कृतिषु वाक्यानां पुनर्लेखनम् आवश्यकम्।

२] आकृतीनाम् आलेखनं मसिलेखन्या कर्तव्यम्।

प्रथमः विभागः। गद्यम्

(२३)

[अवबोधनम् , शब्दसम्पत्तिः , पृथक्करणम् , स्पष्टीकरणम्]

प्र. १ अ] गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।

अ १] अवबोधनम्। (केङपि द्वे कृती कुरुत।)

(०२)

।] उचितं कारणं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।

शिष्यः कुप्यति। यतः ---

अ] चरः चाणक्यं धर्मम् उपदेष्टुमिच्छति।

ब] चरः गृहं प्रवेष्टुमिच्छति।

।।] देहि मे प्रवेशम्। ('मे' स्थाने 'चर' शब्दस्य प्रयोगं कुरुत।)

।।।] नतद् मम धर्मभ्रातुः गृहं भवति।

(रेखाङ्कितं पदमाद्यृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत।)

चरः - (विहस्य) अहो ब्राह्मण! आत्मीयस्यैव मम धर्मभ्रातुः गृहं भवति।
तस्मात् देहि मे प्रवेशं यावत्तवोपाध्यायस्य यमपटं प्रसार्य
धर्ममुपदिशामि।

शिष्यः - (सक्रोधम्) धिक् मूर्ख! किं भवान् अस्मदुपाध्यायादीपि
धर्मवित्तरः।

चरः - अहो ब्राह्मण! मा कुप्य। न हि सर्वः सर्वं जानाति। तत् किमपि
तव उपाध्यायो जानाति, किमपि अस्मादृशाः जानन्ति। यदि
तवोपाध्यायः सर्वं जानाति तावत् कस्य चन्द्रोडनभिप्रेतः इति।

चाणक्यः - (आकर्ष्य आत्मगतम्) अये! चन्द्रशुप्तादपरक्तान् पुरुषान्
जानामि इति उपाक्षिप्तमनेन। (प्रकाशम्) भद्र, सुखं प्रविश।

-चरः = जयन्तु जयत्वार्थः।

-चाणक्यः = (विलोक्य, आत्मगतम्) अथे। कथमयं प्रकृतित्वित्परिज्ञाने
नियुक्तो निपुणकः। (प्रकाशम्) भद्र, स्वागतम्। उपविश्यताम्।

-चरः = चदर्थ आज्ञापयति। (भूमाकुपविशति।)

-चाणक्यः = भद्र। उपवर्णयेदानीं स्वनियोगवृत्तान्तम्। अपि वृषलमनुरक्ताः
प्रकृतयः।

-चरः = अथ किम्। देवे चन्द्रगुप्ते दुदमनुरक्ताः प्रकृतयः। किन्तु पुनः
सन्त्यत्र नगरे अमात्यराक्षसेन सह प्रथमं समुत्पन्नस्नेहबहुमानाः
त्रयः पुरुषाः ये देवस्य चन्द्रश्रियः श्रियं न सहन्ते।

अ २] शब्दज्ञानम्। (केऽपि द्वे कृती कुरुत।)

(०२)

i] विलोमपदान् लिखत।

मूर्धः, अनुरक्ताः

ii] गद्यांशतः पूर्वकालवाचक धा. सा. ल्यबन्त. अव्यये चिनुत।

iii] चतुर्थं पदं लिखत।

अस्मदुपाध्यायादीपिः अस्मत् + उपाध्यायात् + अपि ::

धावत्तवोपाध्यायस्य

अ ३] पृथक्करणम् - धटनाक्रमानुसारेण वाक्यसंश्लेषणं कुरुत। (०२)

i] चरस्य वृत्तान्तकथनम्।

ii] शिष्येण सह संभाषणम्।

iii] चाणक्येन श्रवणम्।

iv] निपुणकस्य आगमनम्।

प्र. १ ब] गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।

ब १] अवबोधनम् । (केङापि द्वे कृती कुरुत।)

(०२)

i] उचितं कारणं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।

क्रीडनार्थम् आगताः वर्धमानस्य सहचराः भृशं सम्भ्रमिताः। यतः --

अ] वर्धमानस्य जनकजनन्योः उत्तरे परस्परासङ्गते ।

ब] वर्धमानः स्वाध्यायरतः।

ii] पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत।

'सापेक्षम्' नाम किम् ।

iii] ते सप्तभूमिकां गतवन्तः। ('ते' स्थाने 'बालक' पदस्य प्रयोगं कुरुत।)

ब २] शब्दज्ञानम् । (केङापि द्वे कृती कुरुत।)

(०२)

i] राजप्रासादस्य विशेषणद्वयं लिखत।

ii] महावीरस्य सिद्धान्तस्य नामद्वयं गद्यांशतः चिनुत।

iii] गद्यांशतः हेत्वर्थकं धा.सा. तुमन्त अव्यये चिनुत।

अथैकदा सर्वे सहचरा वर्धमानस्य नन्द्यावर्तं नाम राजप्रासादं क्रीडनार्थम् आजग्मुः। राजप्रासादः सप्तभूमिकः आसीत्। अतः सहचरा महानसे कार्यरतां मानरं वर्धमानस्य विषये अपृच्छन्। माता उवाच, 'अत्र नास्ति, रुद्ध्विपश्यत।' ते सर्वे सप्तभूमिकां गतवन्तः। तत्र चिन्तनमग्नं पितरमपृच्छन् - कुत्रोडस्ति वर्धमानः, पिताउवाच, 'वर्धमानस्तु अद्यः भव।' सर्वे सम्भ्रमिताः। अन्ते ते चतुर्थभूमिकायां स्वाध्यायरतं वर्धमानं दृष्टवन्तः। तदा प्रेकेन बालकेन उक्तम् - 'वयं भृशं सम्भ्रमिताः। यतो माता बहति - उपरि पश्य, पिता च्याद्यस्ताद् द्रष्टुं कथयति। द्वावपि मिथ्याभाषिणौ।' प्रशान्तमनः वर्धमानः प्रत्युत्तरं ददौ - 'अलमेतादृशः आक्षेपक्यनैः। मातुरपेक्षया उत्पलहम्, पितुरपेक्षया च्याद्यः। अतो द्वावपि सत्यभाषिणौ। विवक्षा तु भिन्ना। एतत् भवानेकान्तवादः सापेक्षवादो वा। प्रत्येकं नानागुणात्मकं वस्तु सापेक्षम्। अनन्तकालापेक्षया वस्तु नित्यमनित्यमेकसमयापेक्षया च। एकस्यैव नाणकस्य द्वे पार्श्वे। कथनस्यापेक्षा विविधाः सन्ति, किन्तु सत्या भव भवितव्याः। गणतन्त्रस्य मूलमेवैतत्। सैव वैचारिकी अहिंसा। हिंसान्धारः एकान्तवादः मनोमालिन्धम् अन्धविश्वासः आनङ्कवादश्चेति दोषान् उन्मूलयितुं सक्षमोऽनेकान्तवादः। सिद्धमन्तरेण

सप्तभूमिकः राजप्रासादः

नाम

कुत्र वर्तते

पितुः चिन्तनकक्षः - - -

माता - - -

वर्धमानस्य कक्षः - - -

प्र. १ कुं गद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृताः कुरुत ।

क १] अवबोधनम् । (केङीपे द्वे कृता कुरुत ।)

१] उचितं कारणं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत ।

आमटे महोदयः भारतजोडो- अभियानं प्रारब्धवान् । यतः - - -

अ] आमटे महोदयः भारतस्य मुकात्मतां वर्धयितुम् प्रेच्छत ।

ब] आमटे महोदयस्य पर्यटने रुचिः आसीत् ।

ii] संस्कृतभाषया पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत ।

आमटे महोदयस्य कार्यं कैः अग्रे नीयते ।

iii] आनन्दवनप्रकल्पस्य विकासः विकासेन साधितः ।

('विकासेन' स्थाने 'तद् पुं' पदस्य प्रयोगं कुरुत ।)

यदा यदा भारतवर्षे मेक्यबाधकाः जनहितघातकाः वा समस्याः प्रादुर्भूताः

तदा तदा तन्निवारणाय बाबा- आमटे-महोदयः भृशं प्रयतितवान् ।

बहुभिर्वाधैर्भिर्भिस्तः शयनादुत्थितुमसमर्थोऽपि अयं महाभागः भारतराष्ट्रस्य

मुकात्मतावर्धनाय 'भारत-जोडो' अभियानं समारब्धवान् । नर्मदा -

आन्दोलनेऽपि तस्य सक्रियः सहभाग आसीत् । वप्रादीपे कठोरं कुसुमादीपे

मृदु हृदयं धारयन् आमटे महोदयः विचारप्रगल्भमामलिमनोहरा- च

काव्यरचनामपि कृतवान् । अविरतसेवापूर्णा आमटे महोदयस्य जीवनयात्रा

अष्टशून्यशून्यद्विमिते वर्षे फेब्रुवारी मासस्य नवमे दिनाङ्के समाप्ता ।

किन्तु तस्य निरलसकार्ये तस्य सुपुत्राभ्यां पुत्रवधूभ्यां पौत्रैश्चाग्रे नीयते ।

आनन्दवनप्रकल्पस्य बहुविधः विकासः तस्य ज्येष्ठपुत्रेण विकासेन साधितः ।

भामरागडविभागे हेमलकसा इत्यत्र लोकविदादरीप्रकल्पमाद्यमेन

कनिष्ठपुत्रेण प्रकाशेन अज्ञानतमसावृतानां वनवासिजनानां कृते

प्रकाशपन्थाः निर्मितः। कार्येष्वेतेषु नैकाभिरपद्भिः पुनः पुनः प्रतिहन्यमाना
अप्येते न कदापि स्वकार्याद्विरताः। उक्तेमेव- प्रारब्धमुत्तमजनाः न परित्यजन्ति।

क २] शब्दज्ञानम्। (केडपि द्वे कृती कुरुत)

(०२)

i] सन्धिविग्रहं कुरुत। कार्येष्वेतेषु =

ii] गद्यांशतः विशेष्ये चित्वा लिखत।

बहुभिः - - - , नैकाभिः - - - -

iii] पद्यशब्दैः मेलयत।

समस्याः उत्कर्षः

विकासः व्यसनानि

शृङ्गार

क ३] गद्यांशतः उचितान् शब्दान् चित्वा जाबरेखाचित्रं पूरयत। (०२)

आमटेमहोदयस्य पुत्रौ

तयोः नामधेयै

तयोः कार्ये

द्वितीयः विभागः - पद्यम्।

(०६)

प्र २ अ] पद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृतीः कुरुत।

अ ३] अवबोधनम् (केवलम् एकम्)

i] उचितं कारणं चित्वा वाक्यं पुनर्लिखत।

(०१)

श्रीजयदेवकवेः उदितं काव्यं श्रोतव्यम्। यतः - - -

अ] तत् सुखदं शुभदञ्च।

ब] केशवः दशविधरूपं द्धारयति।

ii] संस्कृतभाषया पूर्णवाक्येन उत्तरं लिखत।

श्रीजयदेवानुसारं दशविधरूपं केन धृतम्।

श्रीजयदेवकवेरिदमुदितमुदारम्

शृणु सुभदं शुभदं अवसारम् ।

केशव धृतदशाविधरूप जय जगदीश हरे ।

वेदानुद्धरते जगन्निवहते भूगोलमुदबिभ्रते

दैत्यान् दारयेते बलिं छलयते क्षत्रक्षयं कुर्वते ।

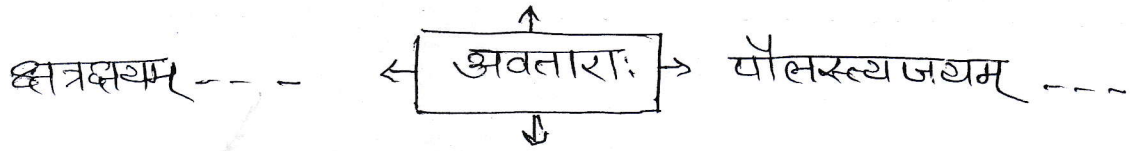
पौलस्त्यं जयते हलं कलयते कारुण्यमातन्वते

म्लेच्छान् मूर्च्छयते दशकृतिकृते कृष्णाय नमः ॥

अ २] अवताराणां नामानि लिखित्वा जालचित्रं पूरयत ।

(०२)

जगन्निवहनम् - - -

भूगोलमुदबिभ्रणम् - - -

प्र २ अ] पद्यांशं पठित्वा निर्दिष्टाः कृताः कुरुत ।

यस्तु भीतः परावृतः सङ्ग्रामे हन्यते परैः ।

भर्तुर्यद् युष्कृतं किञ्चित्तत्सर्वं प्रतिपद्यते ॥

यच्चास्थ सुकृतं किञ्चिदमुत्रार्थमुपार्जितम् ।

भर्ता तत्सर्वमादत्ते परावृत्तहतस्थ च ॥

रथान्धं हस्तिनं ह्यत्र धनं दान्यं पशून्स्त्रियः ।

सर्वद्रव्याणि कुप्यं च यो यज्जगति तस्य तत् ॥

ब १] शब्दज्ञानम् । (केवलम् एकम्)

(०१)

i] पर्यायशब्दौ लिखत । भर्ता, अमुत्रम्

ii] सान्धिविग्रहं कुरुत । तत्सर्वमादत्ते - - -

ब २] पद्यांशतः उचितान् शब्दान् चित्वा जालरेखाचित्रं पूरयत । (०२)

युद्धात् प्राप्तानि द्रव्याणि

क) पद्योशस्य माध्यमभाषया अनुवादं कुरुत अथवा अन्वयपूर्तिं कुरुत। (०४)

त्वामासारप्रशमितवनोपप्लवं साधु मूर्ध्ना
वक्षन्त्यह्वशमपरिगतं सानुमानाम्रकटः ।
न क्षुद्रोऽपि प्रथमसुकृतापेक्षया संत्रयाय
प्राप्ते मित्रे भवति विमुखः किं पुनर्यस्तथोच्चैः ॥

सानुमान् आसारप्रशमितवनोपप्लवम् त्वां साधु
मित्रे प्राप्ते क्षुद्रः अपि
विमुखः, य तथा उच्चैः ।

ड) 'मन्दाक्रान्ता' वृत्तस्य श्लोकं शुद्धं पूर्णं च लिखत। (०४)

तृतीयः विभागः ।

(१०)

माध्यमभाषया वाक्यं ससंदर्भं स्पष्टीकुरुत।

(पद्य विभागतः प्रकं , गद्यविभागतः प्रकम्)

गद्यविभागः ।

१) तावत् त्वं धनधान्यसन्तसि युतो राज्यं चिरं पालय ।

२) लोको हि द्विविधः स्थविरो जङ्गमश्च ।

पद्यविभागः

१) यदपूर्वं यक्षमन्तः प्रजानाम् ।

२) तथा रक्षेन्नुपो राष्ट्रं हन्याच्च परिपन्थिनः ।

प्र. ४] उचितं विकल्पं चित्वा पूर्णवाक्येन उत्तरत । (केवलम् अष्ट)

१] सृष्टेः परमतत्त्वान्वेषणं - - - कृतम् ।

अ] उपनिषद्भिः ब] ब्राह्मणैः क] आरण्यकैः

२] व्याकरणस्य असामान्यग्रन्थस्य कर्ता - - - ।

अ] आप्त्यः ब] शाक्यः क] पाणिनिः

३] प्रमुखपुराणग्रन्थाः - - - सन्ति ।

अ] दश ब] अष्टादश क] पञ्च

४] नाट्यशास्त्रस्य प्रमाणग्रन्थस्य रचयिता - - - ।

अ] कणादमुनिः ब] राजशेखरः क] भरतमुनिः

५] प्राभाकरभट्टे इति - - - सम्प्रदाये ।

अ] न्यायदर्शनस्य ब] पूर्वमीमांसादर्शनस्य क] उत्तरमीमांसादर्शनस्य

६] रसायनशास्त्रविषयकः नागार्जुनरचितः ग्रन्थः - - - ।

अ] रसप्रदीपः ब] रसकल्पः क] रसरत्नाकरः

७] शल्यचिकित्साविषये प्रधानग्रन्थस्य रचयिता - - - ।

अ] चरकः ब] सुश्रुतः क] वाग्भटः

८] जैनपरम्परायाम् आद्यः तीर्थङ्करः - - - ।

अ] महावीरः ब] ऋषभदेवः क] नेमिनाथः

९] भारतीय - अभिजातसङ्गीतस्य मूलस्रोतः - - - ।

अ] यजुर्वेदः ब] ऋग्वेदः क] सामवेदः

१०] शौनक्योपनिषद् - - - शास्त्रे ।

अ] ऋग्वेदस्य ब] यजुर्वेदस्य क] अथर्ववेदस्य